

คู่มือการปฏิบัติงาน
การดำเนินการทางวินัย

กลุ่มกฎหมายและคดี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คู่มือการดำเนินการดำเนินการทางวินัย สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา
เล่มนี้ รวบรวมจัดทำขึ้นเพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานการศึกษาศึกษาใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน
โดยมุ่งเน้นให้เห็นถึงวิธีการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการ
สอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐

กลุ่มกฎหมายและคดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คู่มือการดำเนินการทางวินัยเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของหน่วยงาน การศึกษาและผู้
ที่เกี่ยวข้องต่อไป

กลุ่มกฎหมายและคดี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

สารบัญ

		หน้า
คำนำ		
๑. บทนำ	ความสำคัญ	๑
๒. บทที่ ๒	วิธีการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง	๒
	- ความหมายของการสืบสวนข้อเท็จจริง	๒
	- ความสำคัญของการสืบสวนข้อเท็จจริง	๒
	- วิธีการและเทคนิคการสืบสวนข้อเท็จจริง	๓
	- การร้องเรียนเป็นบัตรสนเท่ห์	๕
	- ขั้นตอนในการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง	๕
	- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๕
	- แผนผังการสืบสวนข้อเท็จจริง	๖
๓. บทที่ ๓	การดำเนินการทางวินัย	๗
	- คำจำกัดความ	๗
	- ผลของการทำผิดวินัย	๙
	- ขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย	๑๐
	- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑๑
	- แผนผังการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง	๑๒
	- แผนผังการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง	๑๓
	- Flow Chart ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๑๔

บทนำ

ความสำคัญ

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๒๑๘ ง วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๑ หน้าที่ ๒๗ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกลุ่ม กฎหมายและคดี ดังต่อไปนี้

- (ก) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการมีวินัยและรักษาวินัย
- (ข) ดำเนินการสืบสวนเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน
- (ค) ดำเนินการสอบสวนเกี่ยวกับวินัยและการตรวจพิจารณาวินัย
- (ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์
- (จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์
- (ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่
- (ช) ดำเนินการเกี่ยวกับงานคดีปกครองแพ่งคดีแคตียาญา และคดีอื่น ๆ ของรัฐ
- (ซ) ดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- (ณ) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำข้อมูลและติดตามประเมินผลเพื่อพัฒนาและงานคดีของรัฐ
- (ญ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ

มอบหมาย

จากอำนาจหน้าที่ดังกล่าว ทำให้กลุ่มกฎหมายและคดีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด เห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานเดียวกัน รวมทั้งเพื่อใช้ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตาม ระเบียบ และกฎหมายอย่างถูกต้อง

ดังนั้น กลุ่มกฎหมายและคดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด จึงได้จัดทำ คู่มือการปฏิบัติงานนี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของหน่วยงาน ในสังกัด รวมถึงประชาชนผู้ที่สนใจจะศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และ สถานศึกษาในสังกัด

๒. เพื่อใช้เป็นแนวทาง สำหรับผู้ที่สนใจและสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

๓. เพื่อให้การทำงานเป็นระบบ และรวดเร็วยิ่งขึ้น

๔. เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ปฏิบัติงานด้านกฎหมาย ผู้มีหน้าที่สืบสวน สอบสวน

ประโยชน์ของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

๑. ผู้ปฏิบัติงานไม่เกิดความสับสน เข้าใจวิธีปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน

๒. สามารถเริ่มปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วเมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่งงาน

๓. ลดข้อผิดพลาดจากการทำงาน ทำให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๒

วิธีการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

.....

ความหมายของการสืบสวน

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๑) “การสืบสวน” หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด

“การสืบสวน” ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๕ วรรคห้า กำหนดไว้ว่า “เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัว หรือ เป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยยังไม่มี พยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารีบดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควร กล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย จึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ามีมูลที่ควร กล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที” ทั้งนี้ การดำเนินการสืบสวนยังไม่ถือว่าเป็นการ ดำเนินการทางวินัย

ความสำคัญของการสืบสวน

การสืบสวนเป็นจุดเริ่มต้นก่อนที่จะมีการดำเนินการทางวินัย ถ้าการสืบสวนพบว่า ไม่เป็น ความจริงหรือไม่มีข้อเท็จจริงดังที่กล่าวหา ก็ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งยุติเรื่อง หรือถ้าสืบสวนแล้ว กรณีมีมูลว่าผู้ถูก กล่าวหา มีการกระทำความผิดวินัย และการกระทำดังกล่าวเข้าองค์ประกอบความผิดวินัย ของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่ต้องดำเนินการทางวินัยต่อไป ถ้ามูลกรณีชี้ ไปในทางวินัยร้ายแรงก็ให้ดำเนินการทาง วินัยอย่างร้ายแรงโดยตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย อย่างร้ายแรง หรือมูลกรณีชี้ว่าเป็นความผิดวินัย ไม่ร้ายแรงก็ต้องดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง โดยตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง เพราะการ ดำเนินการทางวินัยย่อมมีผลกระทบต่อ ชื่อเสียงหรือขวัญกำลังใจของผู้ถูกดำเนินการ ยิ่งถ้ามีการลงโทษทาง วินัยย่อมกระทบต่อสถานภาพ ของผู้นั้นเป็นอย่างมาก อาจมีการอุทธรณ์หรือมีการฟ้องร้องเป็นคดีปกครอง ถ้าหากว่ากระบวนการ สืบสวนดำเนินการอย่างมีระบบ รัดกุม ก็จะทำให้เกิดผลดีต่อทางราชการ และต่อคุณครูและ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของกระบวนการยุติธรรม เพื่อรักษาความสงบ เรียบร้อยเพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิด การสืบสวนเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาที่จะต้อง รีบดำเนินการ เมื่อมีการร้องเรียนหรือกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้ร้องเรียนหรือผู้กล่าวหาหรือ มีเหตุสงสัยของผู้บังคับบัญชาเอง ว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัย โดยยังไม่มีพยานหลักฐาน หรือมีการร้องเรียน โดยไม่ปรากฏตัวผู้ร้องเรียน เป็นต้น เป็นหน้าที่ของ ผู้บังคับบัญชาที่จะต้องหาข้อเท็จจริง

การสืบสวนข้อเท็จจริง

เป็นการดำเนินการก่อนการดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๔๕ วรรค ๕ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัว ผู้กล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัย โดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารีบดำเนินการสืบสวนหรือ พิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณี มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควร

กล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยจึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

จึงสรุปได้ว่า การสืบสวน คือ การแสวงหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นในกรณีที่มีการกล่าวหา หรือ สงสัยว่าข้าราชการอาจกระทำความผิดวินัยว่า กรณีมีมูลน่าเชื่อหรือเป็นความจริงหรือไม่ เพียงใด การสืบสวนเป็นจุดเริ่มต้นก่อนที่จะมีการดำเนินการทางวินัย ถ้าการสืบสวนพบว่าไม่เป็นความจริง หรือไม่มีข้อเท็จจริงดังที่กล่าวหา ก็ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งยุติเรื่อง หรือถ้าสืบสวนแล้วกรณีมีมูลว่าผู้ถูกกล่าวหา มีการกระทำความผิดวินัย และการกระทำดังกล่าวเข้าองค์ประกอบความผิดวินัยของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก็ต้องดำเนินการทางวินัยต่อไป

วิธีการและเทคนิคการสืบสวน

วิธีการสืบสวน ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใดกำหนดแนวทางปฏิบัติ และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการไว้ อาจจะมีการดำเนินการโดยวิธีการอย่างใดก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพของเรื่องที่จะทำการสืบสวนว่าควรจะใช้วิธีการใด จึงเหมาะสมที่จะให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงในเรื่องนั้น ๆ ผู้บังคับบัญชาอาจดำเนินการสืบสวนเองหรือให้ผู้อื่นดำเนินการสืบสวน หรืออาจส่งประเด็นไปให้เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ เช่น สถานศึกษาช่วยสืบสวนก็ได้ อีกทั้งในเรื่องระยะเวลาของการสืบสวนข้อเท็จจริงควรนำหลักการ บริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาปรับใช้ การสืบสวน อาจกระทำได้โดยทางลับและโดยเปิดเผยหรือการสืบสวนเป็นทางการ ดังนี้

๑. การสืบสวนโดยทางลับ ได้แก่ การสืบสวนโดยมิให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ถูกสงสัยว่าเป็นผู้กระทำความผิดรู้ตัวโดยใช้กลวิธีที่เหมาะสม เช่น เข้าไปพูดคุยโดยปกติธรรมดา หว่านล้อมให้เขาพูดในประเด็นที่ต้องการทราบ หรือทำที่เป็นเข้าไปศึกษาถึงวิธีการดำเนินการ หรือการปฏิบัติงาน และขอข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับเรื่องนั้น โดยที่เขาไม่ทันรู้ตัว หรือจะมอบหมายให้บุคคลใดเข้าไปอยู่ใน เหตุการณ์เพื่อที่จะทราบถึงความเคลื่อนไหวหรือข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ว่ามีแนวโน้ม พอที่จะเชื่อได้ว่าใครเป็นผู้กระทำความผิด หรือเขาผู้นั้นได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ เพราะอาจเป็นการร้องเรียน กลั่นแกล้งกัน เช่น ร้องเรียนว่าครูมีความสัมพันธ์ทางชู้สาว ถ้าหากแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนอาจ เป็นเรื่องเสียหายต่อชื่อเสียงกำลังใจของผู้ถูกร้องเรียน

๒. การสืบสวนโดยเปิดเผยหรือการสืบสวนเป็นทางการ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเป็นทางการ ผู้ถูกร้องเรียน ผู้ถูกสงสัยหรือผู้ถูกกล่าวหา มีโอกาส ได้ทราบข้อกล่าวหาหรือทราบเรื่อง หรือทราบประเด็นถูกกล่าวหา กระบวนการสืบสวนอาจจะให้ ผู้ถูกร้องเรียน ผู้ถูกสงสัยหรือผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริง ใช้ในกรณีที่ปรากฏมีผู้ร้องเรียน และมีหลักฐานพอเชื่อได้ว่ามีมูลความจริง เช่น มีการร้องเรียน เบิกถอนเงินค่าใช้จ่ายรายหัว ของนักเรียนไปจากธนาคารเพื่อซื้อรถยนต์ส่วนตัว มิได้ใช้เพื่อการเรียนการสอนโดยปรากฏหลักฐาน ทางการเงินและการพัสดุว่าไม่ถูกต้อง เป็นต้น ก็จะต้องมีการสืบสวนเป็นทางการต่อไป การร้องเรียนเป็นการกล่าวหาเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการตามมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เทคนิคการสืบสวน หมายถึง ศิลปะ หรือกลยุทธ์ของผู้บังคับบัญชา หรือผู้ได้รับมอบหมายที่จะใช้วิธีการต่าง ๆ ในการเตรียมการการสอบปากคำพยานบุคคล และการรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อเท็จจริงในข้อกล่าวหาหรือข้อสงสัย หรือสำหรับพิสูจน์ผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ต้อง สงสัยว่ากรณีดังกล่าวมีข้อเท็จจริงประการใด หากเห็นว่ากรณีมีมูลก็ต้องดำเนินการทางวินัยต่อไป กรณีใดจะสมควรสืบสวนโดยทางลับหรือโดยเปิดเผย ย่อมขึ้นอยู่กับเรื่องที่จะสืบสวนความร้ายแรง แห่งกรณี ตลอดจนความเสียหาย

หรือเสียชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ในกรณีมีผู้ร้องเรียนกล่าวหาโดยอ้างพยานหลักฐานแน่ชัดจะใช้วิธีการสืบสวนโดยเปิดเผยก็ได้ แต่หากเป็นกรณีที่สงสัยว่า จะมีการกระทำผิดหรือมีผู้ร้องเรียนโดยกล่าวหาลอย ๆ หากจะดำเนินการสืบสวนโดยเปิดเผย อาจเป็นการเอิกเกริก ถ้าผู้ถูกกล่าวหามิได้กระทำผิดจะทำให้เขาเสียชื่อเสียง หรือถ้าหากเขากระทำผิด จริง จะเป็นทางให้ผู้กระทำผิดไหวตัวหรือรู้ตัว อาจจะมีการดำเนินการสืบสวนโดยวิธีลับ มิให้ ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานรู้ตัวหรือเตรียมการล่วงหน้าได้หรือถ้าหากสืบสวนแล้วปรากฏว่า ไม่เป็นความจริงตามข้อกล่าวหา ก็จะได้ไม่เสียชื่อเสียงของผู้ถูกกล่าวหา

บุคคลที่จะทำหน้าที่สืบสวนที่ดี ควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีความรู้เฉพาะเรื่องที่จะสืบสวนและเรื่องทั่วไป มีความเฉลียวฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบดี รู้หลักจิตวิทยา สามารถ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ บุคลิกที่น่านับถือ มีความสามารถในการปรับตัว มีความกล้าหาญ อดทน เพียรพยายาม รอบคอบ มีความคิดริเริ่มดี วางตนเป็นกลาง และมีใจเป็นธรรม ตลอดจนมีประสบการณ์อย่างกว้างขวาง เช่น จะสืบสวนเกี่ยวกับการทุจริตเรื่องเงิน ต้องมีผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการเงิน การบัญชี การพัสดุ เป็นผู้ร่วมสืบสวนอยู่ด้วย มีการเตรียมการสืบสวน ศึกษาเรื่องและวางแผน เตรียมสอบปากคำพยานบุคคล รวบรวมพยานเอกสาร

การสอบปากคำและบันทึกถ้อยคำพยาน ต้องคำนึงถึงสถานที่ที่เหมาะสม เช่น เป็นสถานที่ที่ตนไม่พลุกพล่าน เงียบพอที่จะมีสมาธิ ไม่มีคนอื่นอยู่เพราะพยานอาจไม่กล้าให้ถ้อยคำต่อหน้าคนบางคนหรือให้ถ้อยคำที่จะเอาใจ คนบางคน การเลือกสถานที่อาจเลือกห้องผู้อำนวยการโรงเรียน ห้องสมุด เป็นต้น การจัดลำดับพยานบุคคล การเตรียมการล่วงหน้า สร้างบรรยากาศเป็นกันเองเพื่อสร้างความ ไว้วางใจ ควบคุมประเด็นสอบถามให้ตรงประเด็น อาจจะถามนอกประเด็นบ้างแต่ในที่สุดต้องเป็นสิ่งที่ ต้องการประเด็น ถ้าไปสืบสวนหลายคน คนหนึ่งเป็นคนถาม คนหนึ่งกำหนดถ้อยคำที่ต้องจดและ ให้อีกคนจดถ้อยคำแต่อาจเป็นไปได้ว่าคนที่กำหนดถ้อยคำที่ต้องจดจะเป็นคนคนเดียวกับคนจดถ้อยคำ ถ้าพบว่าพยานให้การขัดกัน ต้องซักถามให้ละเอียด อย่าใช้คำถามนำ คือ คำถามที่ต้องการคำตอบจาก ผู้ถูกถามว่าใช่ หรือไม่ใช่เท่านั้น และใช้คำถามที่เข้าใจง่าย ๆ

ลักษณะของพยานที่ผู้สืบสวนต้องคำนึงถึงให้มาก คือ พยานไม่รู้เห็นเหตุการณ์ แต่พยายามที่จะบอกว่า รู้เห็น พยานประเภทแค้นเคือง พยานขี้เหล้า พยานช่างพูด พยานเท็จเหล่านี้ต้องสังเกต ให้ดี ซักถามให้ละเอียด กลับไปกลับมา ถ้าเป็นพยานเท็จจะพูดเรื่องเดียวกันไม่เหมือนกัน เป็นต้น

การถามเพื่อเอาความจริงจากผู้ถูกกล่าวหา ไม่ต้องมุ่งหวังจะได้ความจริง เพราะมีกระบวนการที่จะพิสูจน์ความจริงในการสอบสวนอยู่แล้ว เพราะบางครั้งอาจไม่ใช่ผู้ถูกกล่าวหาก็ได้ เขาอาจถูกใส่ร้าย ต้องทำใจให้เป็นกลางต้องพยายามหาพยานอื่นมาประกอบ

การบันทึกถ้อยคำต้องใช้ภาษาง่าย ๆ หากเป็นภาษาถิ่นต้องบันทึกคำแปล ความหมายที่เป็นภาษากลาง ไว้ด้วย เพราะผู้พิจารณาอาจแปลความหมายผิดเพี้ยน อ่านบททวน คำให้การที่บันทึกให้ผู้ให้ถ้อยคำฟังว่าถูกต้องตามที่ให้การหรือไม่ เมื่อมีการแก้ไข ตกเติมถ้อยคำพยาน ต้องให้ผู้ให้ถ้อยคำ และผู้บันทึกถ้อยคำ ลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วยแต่ถ้าผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือ ชื่อก็ให้กรรมการสืบสวนบันทึกไว้ว่าผู้ให้ถ้อยคำ ไม่ยอมลงลายมือชื่อ

ในกรณีการสอบปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็ก (อายุไม่เกิน ๑๘ ปีในวันที่ ให้ถ้อยคำ) รวมทั้ง ผู้มีปัญหาในการสื่อสาร ให้นำกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๘ มาใช้โดยอนุโลม กล่าวคือ ในการสอบปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็ก ให้สอบสวนใน สถานที่ ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและให้มีข้าราชการครูที่เป็นกลางและเชื่อถือได้ และบุคคลที่เด็กร้องขอ หรือไว้วางใจเข้าร่วมในการสอบสวนปากคำนั้นด้วย หากผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็ก ตั้งข้อรังเกียจ ข้าราชการครูดังกล่าวข้างต้นให้เปลี่ยนตัวบุคคลนั้น

ในกรณีผู้เสียหายหรือพยานเป็นคนหูหนวกหรือเป็นใบ้ หรือทั้งหูหนวกและเป็น ใบ้ หรือมีความพิการ ทางกาย หรือไม่เข้าใจภาษาไทยและจำเป็นต้องใช้ล่าม ให้คณะกรรมการ สอบสวนจัดหาล่ามที่เป็นกลางและเชื่อถือได้ให้แก่บุคคลดังกล่าว

การร้องเรียนเป็นบัตรสนเท่ห์

กรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยตามหนังสือร้องเรียนกล่าวโทษที่ไม่ระบุชื่อผู้ร้องเรียนหรือผู้กล่าวโทษ ต้องปฏิบัติตามหนังสือสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับร้องเรียนกล่าวโทษ ข้าราชการและการสอบสวน ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ ดังนี้ ข้อ ๑ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องราวกล่าวโทษข้าราชการในเบื้องต้น ให้ถือเป็นความลับของทางราชการ หากเป็นบัตรสนเท่ห์ ให้พิจารณาเฉพาะรายที่ระบุหลักฐาน กรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น

ขั้นตอนในการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

๑. วิเคราะห์หนังสือร้องเรียน/กล่าวหา พิจารณาว่าจะดำเนินการสืบสวนโดยทางลับ หรือเปิดเผย

๒. บันทึกเสนอให้ความเห็นว่าจะสืบสวนโดยทางลับหรือโดยเปิดเผย

๓. กรณีสืบสวนโดยทางลับ (ไม่มีมูลเสนอยุติเรื่อง, มีมูลเสนอดำเนินการทางวินัย ร้ายแรง/ไม่ร้ายแรง ระดับความร้ายแรง/ไม่แรง ปรากฏตามพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

๔. กรณีสืบสวนโดยเปิดเผย ดังนี้

๔.๑ ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงมาตรา ๙๕ วรรค ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔.๒ คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงที่ได้รับแต่งตั้ง ดำเนินการสืบสวน ข้อเท็จจริง

๔.๓ การรายงานผลการสืบสวน ต้องนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการแสวงหา

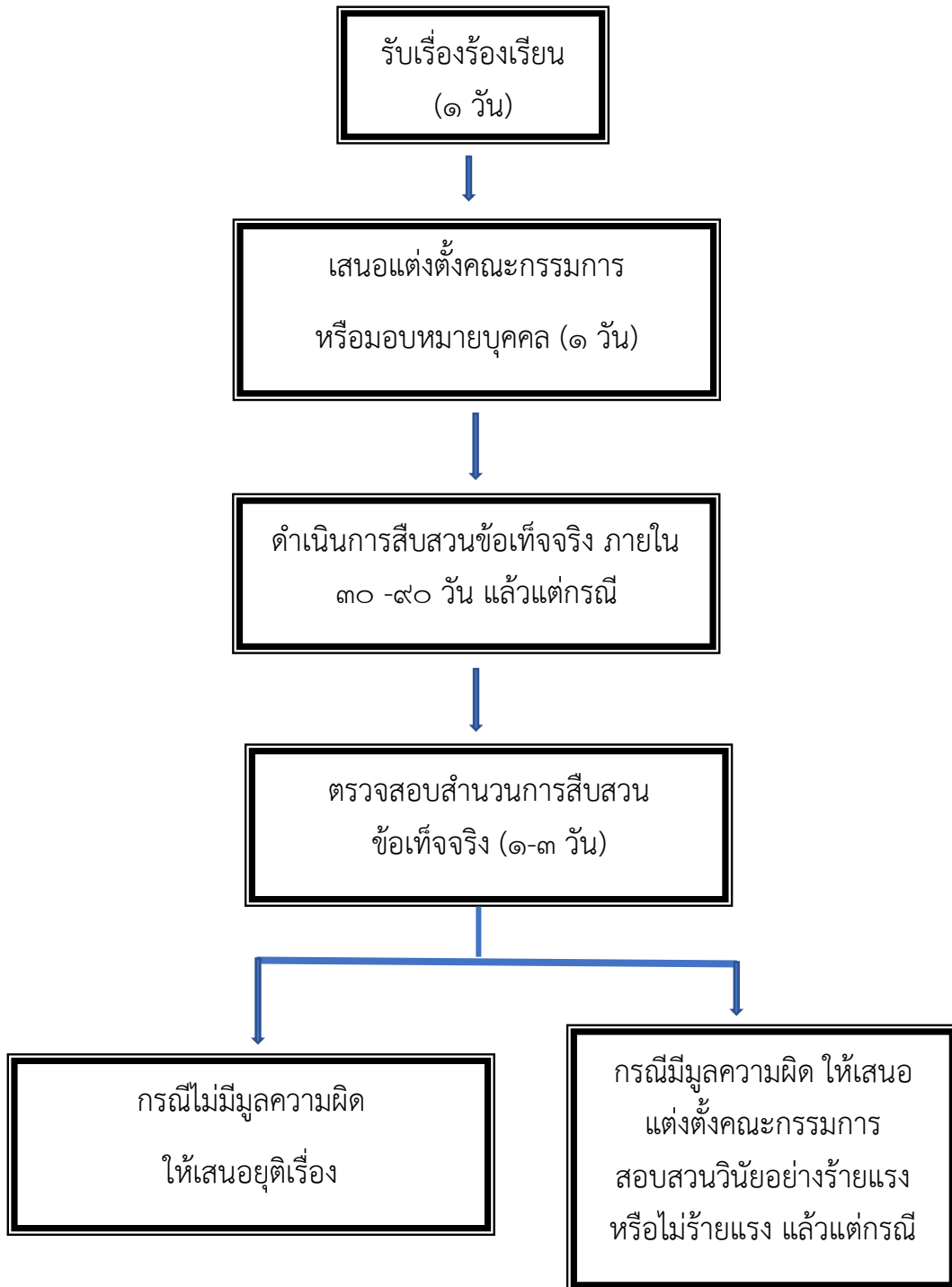
พยานหลักฐานต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงมีมูลตามข้อกล่าวหาหรือไม่ เมื่อพิจารณา ชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานดังกล่าวแล้ว ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลหรือการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่เป็นความผิดทางวินัย ก็เสนอให้ยุติเรื่อง หากมีมูลเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง หรือมีมูลเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็เสนอผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการสืบสวนพิจารณาเพื่อดำเนินการทางวินัยต่อไป

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. กฎหมาย กฎ ระเบียบ และหนังสือเวียนอื่นที่เกี่ยวข้อง

แผนผังการสืบสวนข้อเท็จจริง

บทที่ ๓ การดำเนินการทางวินัย

.....

คำจำกัดความ

วินัย คือ กฎเกณฑ์ข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติตาม หากฝ่าฝืนอาจต้องรับโทษ กล่าวอีกนัยหนึ่ง
วินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติของคนในองค์กรให้เป็นไปตามแบบแผนที่พึง

ประสงค์

วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหมายถึงข้อบัญญัติที่กำหนดเป็นข้อห้าม และ
ข้อปฏิบัติตามหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗
มาตรา ๘๒ ถึงมาตรา ๘๗ การลงโทษทางวินัยข้าราชการเป็นกระบวนการสำคัญ อันหนึ่งในการบริหารงาน
บุคคลภาครัฐโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพของ ข้าราชการและมีจุดมุ่งหมายเพื่ออํารงคํ
ศักดิ์ศรีของการลงโทษทางวินัยถูกนำมาใช้เป็นมาตรการเชิงลบ ควบคู่กับการให้รางวัลซึ่งเป็นมาตรการเชิงบวก
ภายใต้แนวความคิดว่าข้าราชการที่ดีมีประสิทธิภาพ ควรได้รับการยกย่องและให้รางวัลเพื่อเป็นกําลังตัวอย่างที่ดี
ข้าราชการที่กระทำความผิดสมควรได้รับ การลงโทษตามควรแก่กรณีเพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ข้าราชการอื่น

ความผิดทางวินัย มี ๕ สถาน ตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

๑. วินัยไม่ร้ายแรง

- ภาคทัณฑ์
- ตัดเงินเดือน
- ลดขั้นเงินเดือน

๒. วินัยร้ายแรง

- ปลดออก
- ไล่ออก

๑.๑ การว่ากล่าวตักเตือนหรือการทำทัณฑ์บนไม่ถือว่าเป็นโทษทางวินัยใช้ในกรณีที่เล็กน้อย
และมีเหตุอันควรงดโทษ เช่น เป็นความผิดเล็กน้อยและเป็นความผิดครั้งแรกการว่ากล่าวตักเตือนนั้น
ผู้บังคับบัญชาอาจเรียกมาว่ากล่าวตักเตือนมิให้กระทำความผิดเช่นนั้นอีก หรือให้พึงระมัดระวังโดย ไม่ต้องทำ
เป็นหนังสือ แต่อาจมีการบันทึกหมายเหตุประจำวันของหน่วยงานหรือของผู้บังคับบัญชา สำหรับการ
ทำทัณฑ์บนนั้นกฎหมายกำหนดให้ทำเป็นหนังสือ (มาตรา ๑๐๐ วรรคสอง)

๑.๒ โทษภาคทัณฑ์ ใช้ลงโทษในกรณีที่ความผิดเล็กน้อยหรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยัง
ไม่ถึงกับต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน สำหรับโทษภาคทัณฑ์ไม่ต้องห้ามการเลื่อนขั้นเงินเดือน

๑.๓ โทษตัดเงินเดือนและลดขั้นเงินเดือน ใช้ลงโทษในความผิดที่ไม่ถึงกับเป็นความผิด
ร้ายแรงและไม่ใช้กรณีที่เป็นความผิดเล็กน้อย

๑.๔ โทษปลดออกและไล่ออก ใช้ลงโทษในกรณีที่ความผิดวินัยร้ายแรงเท่านั้น โดยให้
พิจารณา โทษตามพฤติการณ์แห่งการกระทำหรือความร้ายแรงแห่งกรณีถ้ามีเหตุอันควร ลดหย่อนจะนำมา
ประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ โดยต้องวางโทษก่อนว่ากรณีกระทำผิดนั้น เป็นความผิดกรณีใด สมควร
ลงโทษสถานใดแต่มี เหตุอันควรลดหย่อนอย่างไร เช่น ไม่เคยกระทำความผิดมาก่อนกระทำโดย
รู้เท่าไม่ถึงการณ์แก้ไข บรรเทาความเสียหาย คุณความดี ฯลฯ จึงลดหย่อนโทษเป็นโทษสถานใด อย่างไรก็ดี
หากเป็นความผิดวินัยร้ายแรง ๙๙ ห้ามลดโทษต่ำกว่าปลดออก สำหรับเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือ

ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราว เดียวกันเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย คณะรัฐมนตรี มีมติไว้ว่าควรลงโทษไล่ออกทั้ง ๒ กรณี ความผิดฐานทุจริตนั้นแม้จะนำเงินที่ทุจริตไปมาคืนก็ไม่ลดหย่อนโทษการสั่งให้ออกจากราชการไม่ใช่โทษทางวินัย

วินัยไม่ร้ายแรง ได้แก่

๑. ไม่สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ

๒. ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาค และเที่ยงธรรมต้องมีความวิริยะ อุสาหะ ขยันหมั่นเพียรดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ

๓. อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหารประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

๔. ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษามติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล โดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ

๕. ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการแต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการหรือจะเป็น การไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะเสนอความเห็นเป็นหนังสือภายใน ๗ วัน เพื่อให้ ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งก็ได้และเมื่อเสนอความเห็นแล้วถ้าผู้บังคับบัญชายืนยัน เป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่ง เดิมผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม

๖. ไม่ตรงต่อเวลา ไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการและผู้เรียน ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร

๗. ไม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคมไม่สุภาพเรียบร้อยและรักษาความสามัคคีไม่ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมงานไม่ต้อนรับ ให้ความสะดวก หรือให้ความเป็นธรรมต่อผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

๘. กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความจริง

๙. กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

๑๐. เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้น ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

๑๑. ไม่วางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับ ประชาชนอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูลสนับสนุน กลุ่มบุคคลหรือพรรคการเมืองใด

๑๒. กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

๑๓. ไม่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย หรือละเลย หรือมีพฤติกรรม ปกป้องช่วยเหลือมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัยปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่ สุจริต

วินัยร้ายแรง ได้แก่

๑. ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

๒. จงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา

มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาลประมาทเลินเล่อหรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษา ประโยชน์ของทางราชการเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๓. ขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

๔. ละทิ้งหน้าที่ หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหาย แก่ราชการร้ายแรง

๕. ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลายาวเกินกว่า ๑๕ วันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

๖. กลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียนหรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการเสียหายอย่างร้ายแรง

๗. กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความจริง เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

๘. กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขาย หรือให้ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือเป็นการกระทำ อันมีลักษณะเป็นการให้หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่นเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับ การบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบ

๙. คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบหรือนำเอาผลงานทางวิชาการ ของผู้อื่น หรือจ้างวานใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการ เพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการ กำหนดตำแหน่งการเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น

๑๐. ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบหรือรับจัดทำผลงานทางวิชาไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงการ กำหนดตำแหน่งการเลื่อนวิทยฐานะ หรือให้ได้รับเงินเดือนในอันดับที่สูงขึ้น

๑๑. เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่นหรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะ เป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยรวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนหรือชักจูงให้ผู้อื่น กระทำการในลักษณะเดียวกัน

๑๒. กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำ โดยประมาทหรือลหุโทษหรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

๑๓. เสพยาเสพติด หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด ๑๔. เล่นการพนันเป็นอาชญา

๑๕. กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่

ผลของการทำผิดวินัย

๑. ถูกสอบสวนลงโทษ

๒. ถูกงดพิจารณาความดีความชอบ ในรอบที่ออกคำสั่ง

๓. ขาดความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนบุคคลทั่วไป

๔. ไม่ได้รับการส่งเสริมให้เจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการเท่าที่ควร

๕. เกิดความเดือดร้อนทั้งตนเองและครอบครัว

๕. เกิดความเสียหายทั้งตนเองและทางราชการ

๗. เสื่อมเสียชื่อเสียง

๘. ไม่ได้รับบำเหน็จบำนาญถ้าถูกลงโทษไล่ออก

๙. อาจต้องรับผิดชอบทั้งทางอาญาและทางแพ่ง

ข้อควรทราบเกี่ยวกับวินัยข้าราชการ

๑. ไม่มีอายุความ

๒. ยอมความกันไม่ได้

๓. ไม่อาจชดใช้ด้วยเงินเพื่อลบล้างความผิด

๔. กรณีถูกสอบสวนวินัยร้ายแรง แม้ออกจากราชการไปแล้วก็สอบสวนต่อไปได้

๕. กรณีถูกฟ้องคดีอาญาต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

๖. ถ้าถูกลงโทษหนักกว่าโทษภาคทัณฑ์จะไม่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนในครั้งที่ถูกลงโทษ

๗. โทษปลดออก มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนลาออก

๘. เมื่อมีการกล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยยังไม่มีพยาน หลักฐาน

ผู้บังคับต้องสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาหรือไม่ ถ้าเห็นว่า มีมูลต้องดำเนินการทางวินัยทันที ถ้าเห็นว่าไม่มีมูลจึงจะยุติเรื่องได้

๙. การละเลยหรือมีพฤติกรรมปกป้องช่วยเหลือมิให้ผู้กระทำความผิดถูกลงโทษหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

๑๐. การดำเนินการทางวินัยทั้งร้ายแรงและไม่ร้ายแรง ต้องตั้งกรรมการสอบสวนทุกกรณี เว้นแต่ความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

๑๑. “โดยทุจริต” หมายความว่าเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

๑๒. “ประโยชน์” ในที่นี้หมายถึงทรัพย์สินและไม่ใช่ทรัพย์สิน เช่น การได้รับบริการ การอนุญาต อนุมัติ

๑๓. คำว่า “กรณีมีมูล” หมายความว่า มีกรณีเป็นที่สงสัยว่ามีการกระทำความผิดวินัยเกิดขึ้นแล้ว

ขั้นตอนในการดำเนินการทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง

๑. เมื่อมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง หรือเมื่อผลการสืบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีข้าราชการการกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้เสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงโดยไม่ชักช้า มาตรา ๔๘ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้อำนวยการสถานศึกษาแล้วแต่กรณี

๒. คณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงที่ได้รับการแต่งตั้งดำเนินการสอบสวนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ใน กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนและพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. เมื่อสอบสวนเสร็จแล้ว ให้เสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาตามอำนาจหน้าที่

๔. หากผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าควรยุติเรื่องหรืองดโทษ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า ควรยุติเรื่องหรืองดโทษ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งยุติ เรื่องหรืองดโทษแล้วรายงานการดำเนินการทางวินัยต่อไป หากเห็นว่าเป็นกรณีกระทำความผิดวินัย ไม่ร้ายแรงควรสั่งลงโทษ

ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ให้ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม ประกอบกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๖๑ แล้วรายงานการดำเนินการทางวินัยไปยัง อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่ การศึกษาต่อไป

ขั้นตอนในการดำเนินการวินัยอย่างร้ายแรง

๑. เมื่อมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือเมื่อ ผลการสืบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีข้าราชการการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอความเห็นต่อ ผู้บังคับบัญชาเพื่อเสนอให้ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงต่อไป

ผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ได้แก่ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและ แต่งตั้งตามมาตรา ๕๓

๒. คณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงที่ได้รับการแต่งตั้งดำเนินการสอบสวนตามขั้นตอน ที่กำหนดไว้ใน กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนและพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. เมื่อสอบสวนเสร็จแล้ว ให้เสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนเพื่อพิจารณาตามอำนาจหน้าที่

๔. หากผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าควรยุติเรื่องหรืองดโทษ ให้ผู้สั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า ควรยุติเรื่องหรืองดโทษ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งยุติ เรื่องหรือ งดโทษแล้วรายงานการดำเนินการทางวินัยต่อไป หากเห็นว่าเป็นกรณีกระทำความผิดวินัยให้รายงานการดำเนินการ ทางวินัยไปยัง อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่ แก้ไขเพิ่มเติม

๒. กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. กฎหมาย กฎ ระเบียบ และหนังสือเวียนอื่นที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. แบบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (สว.๑)

๒. แบบบันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา (สว.๒)

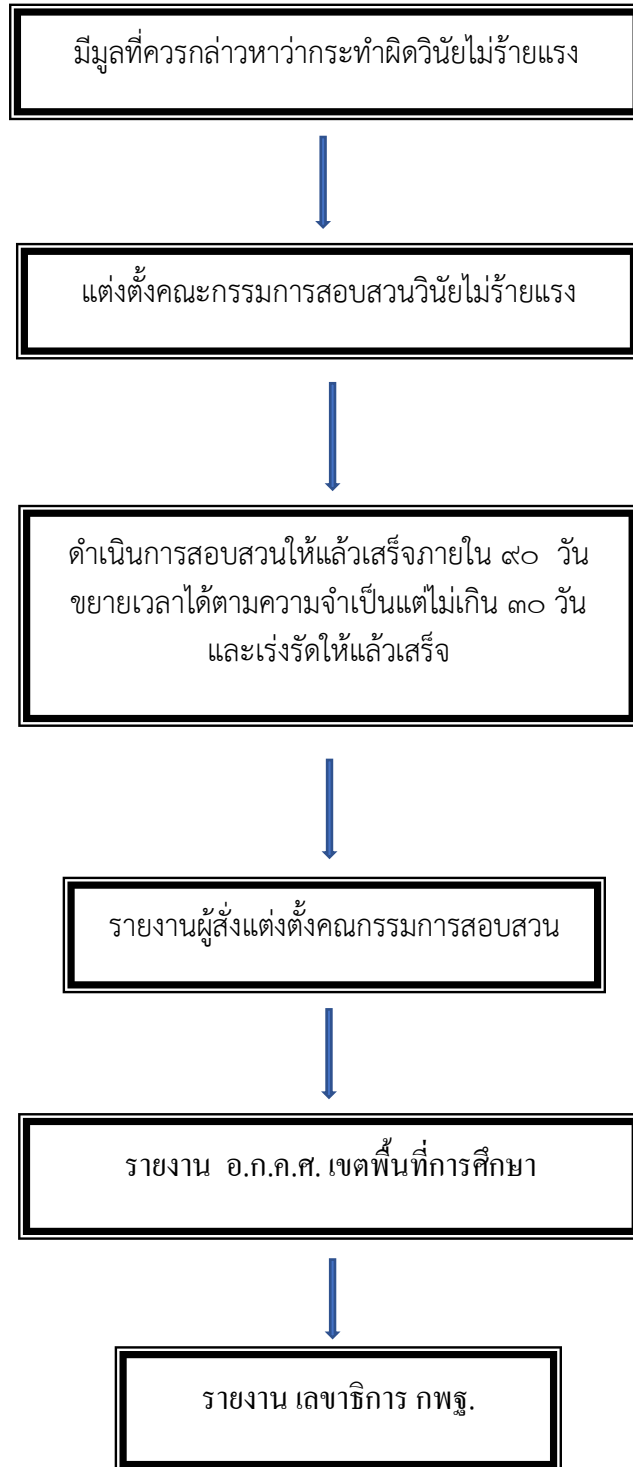
๓. แบบบันทึกแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน ข้อกล่าวหา (สว.๓)

๔. แบบบันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา (สว.๔)

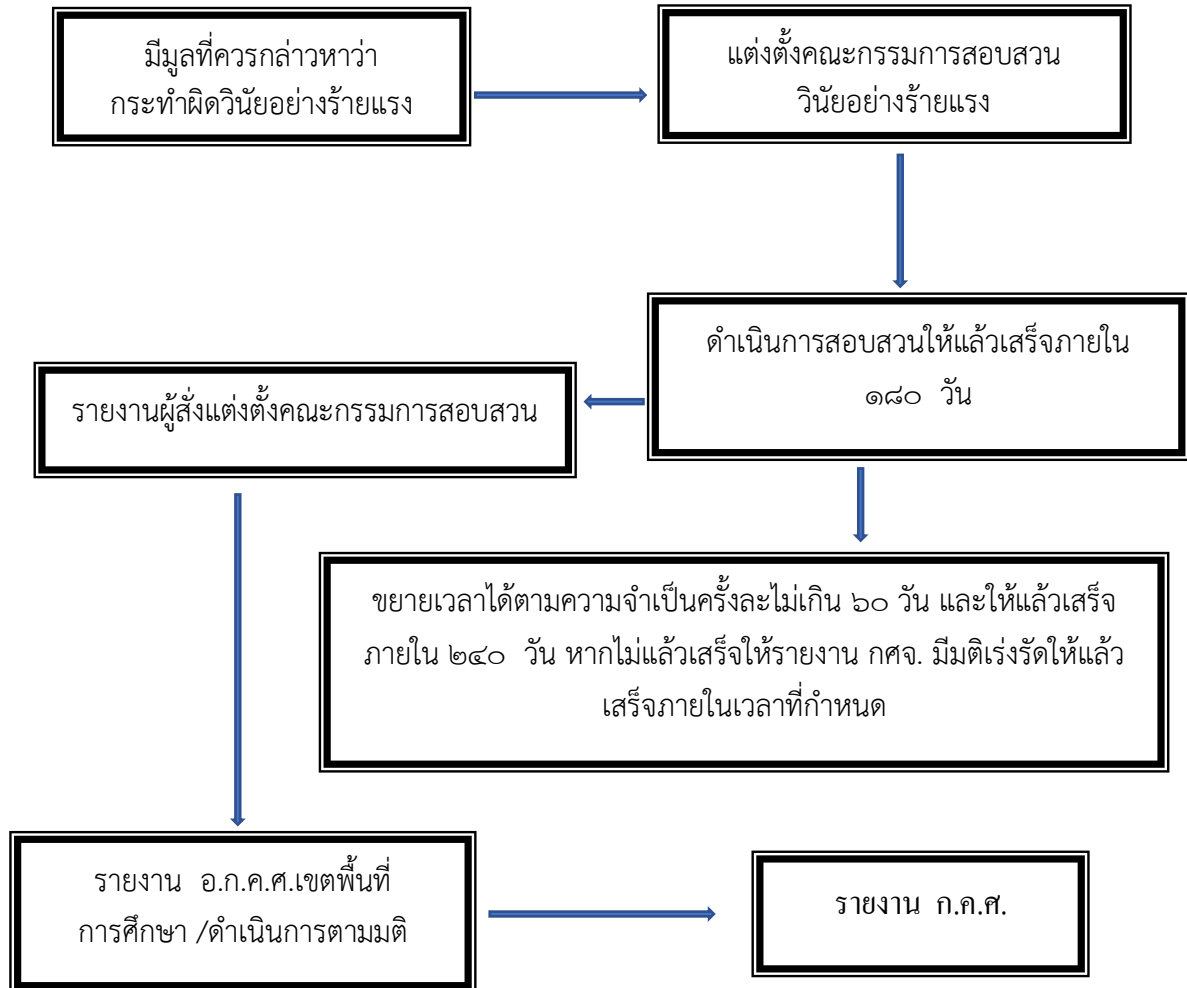
๕. แบบบันทึกถ้อยคำพยานของฝ่ายกล่าวหา/ฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา (สว. ๕)

๖. แบบรายงานการสอบสวน (สว. ๖)

แผนผังการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง

แผนผังการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง

Flow Chart ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ลำดับขั้นตอนการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง (๑๘๐ วัน) ขอย้ายต่อไม่เกิน ๖๐ วัน
ถ้าคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วัน ให้ประธานกรรมการรายงานเหตุให้ผู้สั่งตั้ง
คณะกรรมการเพื่อรายงาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

๑. ประธานกรรมการลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่ง
๒. ประชุมคณะกรรมการ เพื่อวางแนวทางการสอบสวน (ข้อ ๑๖)
พิจารณาเรื่องที่ยกกล่าวหา กำหนดข้อกล่าวหา
๓. แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ (สว.๒)
ข้อ ๒๐ แจ้งสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา
- ถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะรับสารภาพหรือไม่

๑๕ นับแต่วันทราบคำสั่ง

๔. รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา
(กรณีที่ถูกกล่าวหาไม่รับสารภาพ)
- ประชุมเพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่า
ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใดเมื่อใดและเป็นความผิดวินัยอย่างไร
กรณีใด ตามมาตราใด

๖๐ วัน นับแต่แจ้ง สว.๒

๕. แจ้งข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามพยานหลักฐาน
และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ
-ถามความประสงค์ของผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยื่นคำชี้แจง เป็นหนังสือ
หรือจะให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ (สว.๓)

๑๕ วัน นับแต่ดำเนินการ
ตามข้อ ๔

๖. สอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา

๖๐ วัน นับแต่ดำเนินการ
ตามข้อ ๕

๗. ประชุมพิจารณาพยานหลักฐานทั้งหมดเพื่อลงมติ
ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยหรือไม่
ถ้าผิดในความผิดร้ายแรง หรือไม่ร้ายแรง ผิดกรณีใด มาตราใด
ควรได้รับโทษสถานใดหรือหย่อนความสามารถ ตามมาตรา ๑๑๑
หรือมีมลทินหรือมัวหมองตามมาตรา ๑๑๒
๘. ทำบันทึกรายงานการสอบสวน (สว.๖)
๙. เสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

๓๐ วัน นับแต่ดำเนินการ
ตามข้อ ๖

หมายเหตุ กรณีการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง ให้คณะกรรมการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน
ขยายได้ไม่เกิน ๓๐ วัน รวม ๑๒๐ วัน ทั้งนี้ให้นำขั้นตอนการสอบสวนในข้อ ๒๐ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) ของ
กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม